

PŘEHLED VÝZKUMŮ

57-1

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis

Peer-reviewed journal

Ročník 57
Volume 57

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Šárka Krupičková,
Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Barbora Tesařová

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce
Cover Photography

Zelená Hora (okr. Vyškov). Starobronzový kamenný segment.
Zelená Hora (Vyškov District). Early Bronze Age stone segment.

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2016
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2016 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Resumé

Šelešovice (Bez. Kroměříž), „Pod rozdíly“. MBK. Sie-
dlung. Rettungsgrabung.

TŘEBÍČ (OKR. TŘEBÍČ)

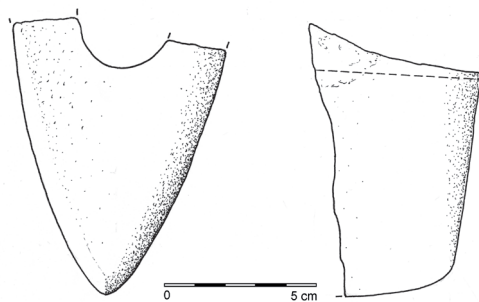
Městská část Jejkov, břeh řeky Jihlavy. Neolit/eneo-
lit. Náhodný nález.

V roce 2013 našel M. Herzán náhodně v intravilánu Tře-
bíče (městská část Jejkov) zlomek kamenného sekeromlatu.
Místo nálezu se nachází na břehu řeky Jihlavy u Novodvor-
ského (též Homolkova) jezu nedaleko Hlavovy ulice.

Jedná se o břitovou polovinu sekeromlatu přeraženého
v provrtu a s poškozenou bází (obr. 16). Rozměry dochované
části jsou d – 100 mm, š – 77 mm, v – 65 mm, provrt je mír-
ně kónický s max. průměrem 30 mm. Dle makroskopického
určení byl vyhotoven z amfibolického dioritu. Samotné dato-
vání je vzhledem ke stavu dochování obtížné, rámcově jej lze
zařadit do období neolitu, příp. eneolitu.

Prostor současného města Třebíč se v neolitu – eneoli-
tu nacházel spíše na periferii, odkud nejsou doposud známy
prokazatelné nálezy sídlištního charakteru, přesto je odsud
evidováno poměrně velké množství kamenných artefaktů
(souhrnně Košťurík *et al.* 1986, 247).

Jitka Kučová

Obr. 16. Třebíč - Jejkov (okres Třebíč). Kamenný sekeromlat.

Fig. 16. Třebíč – Jejkov (Třebíč Dist.). Stone axe hammer.

Literatura

Košťurík, P., Kovárník, J., Měřínský, Z., Oliva, M.
1986: *Pravěk Třebíčska*. Brno, Třebíč: Muzejní a vlastivěd-
ná společnost, Západomoravské muzeum.

Resumé

Třebíč (Třebíč Dist.), „Jejkov“. Neolithic/eneolithic. Iso-
lated polished stone artifact.

UNIČOV (OKR. OLMOUC)

„U kravína“. LnK. Sídliště. Záchranný archeologic-
ký výzkum.

Lokalizace: S-JSTK (X:Y) - 1101832.85: 555312.13;
1101881.96: 555239.34; 1101805.41: 555188.95;
1101825.24: 555307.63; 1101781.45: 555372.06;
1101719.5: 555401.53; 1101722.8: 555412.82;
1101788.34: 555378.95

V listopadu až prosinci 2015 Archeologické centrum
Olomouc provedlo záchranný archeologický výzkum na
stavbě haly a přístupové cestě k ní. Lokalita je situována
v areálu bývalého zemědělského družstva na jihozápad-
ním okraji Uničova s nadmořskou výškou 232 – 233 m, na
levém břehu potoka Lukavice vzdáleném cca 230 m. Na
zkoumané ploše (1 ha) bylo prozkoumáno 555 sídlištních
objektů a 1 hrob (?) datovaných do neolitu (LnK), eneoli-
tu (MMK) a mladší doby bronzové (KLPP).

Výzkum odkryl rozsáhlé sídliště LnK zahrnující všech-
ny typy známých archeologických objektů. Mezi objekty
dominují sloupové jamky uspořádané do deseti půdorysů
celých či částí dlouhých domů. Domy měly obdélný pů-
dorys s orientací severo-severovýchod – jiho-jihozápad:

Dům/struktura 01: orientace SSV – JJZ; rozměry:
min. 33 × 7,5 m (obr. 17); dochována jen část konstruk-
ce (severní část domu ležela mimo zkoumanou plochu):
sloupové jamky uspořádány do pěti řad (94 jamek); podél
západní stěny byla zahlobena dlouhá stavební jáma (obj.
4), podél východní stěny byly zahlobeny dlouhé stavební
jámy (obj. 77 a 126).

Dům/struktura 02: orientace SSV – JJZ; rozměry: 15
× 6,2 m; dochována jen část konstrukce: sloupové jamky
uspořádány do pěti řad (identifikováno 25 jamek); podél
západní stěny byla zahlobena dlouhá stavební jáma (obj.
126), podél severního čela byla zahlobena stavební jáma
(obj. 92), podél východní stěny byly zahlobeny dlouhé
stavební jámy (obj. 125 a 133).

Dům/struktura 03: orientace SSV – JJZ; rozměry: 14,3
× 5,3 m; dochována jen část konstrukce: sloupové jamky
uspořádány do tří řad (identifikováno 20 jamek); podél
východní stěny byla zahlobena dlouhá stavební jáma
(obj. 198).

Dům/struktura 04: orientace SSV – JJZ; rozměry: 12,8
× 6,1 m; dochována jen část konstrukce: sloupové jamky
uspořádány do pěti řad (identifikováno 39 jamek); podél
východní stěny byla zahlobena dlouhá stavební jáma
(obj. 138).

Dům/struktura 05: orientace SSV – JJZ; rozměry: 13
× 6 m; dochována jen část konstrukce: sloupové jamky
uspořádány do pěti řad (identifikováno 31 jamek); podél
západní stěny byly zahlobeny dlouhé stavební jámy (obj.
252 a 298), podél východní stěny byla zahlobena dlouhá
stavební jáma (obj. 213).

Dům/struktura 06: orientace SSV – JJZ; rozměry: 12
× 5,7 m; dochována jen část konstrukce: sloupové jamky

uspořádány do pěti řad (identifikováno 29 jamek); podél západní stěny byly zahlobeny dlouhé stavební jámy (obj. 350 a 397), podél východní stěny byly zahlobeny dlouhé stavební jámy (obj. 352 a 367).

Dům/struktura 07: orientace SSV – JJZ; rozměry: 12 × 4,8 m; dochována jen část konstrukce (jižní část domu ležela mimo zkoumanou plochu): sloupové jamky uspořádány do pěti řad (identifikováno 34 jamek); podél západní stěny byla zahlobena dlouhá stavební jáma (obj. 462), podél východní stěny byly zahlobeny dlouhé stavební jámy (obj. 386 a 377).

Dům/struktura 08: orientace SSV – JJZ; rozměry: 12 × 4,8 m; dochována jen část konstrukce: sloupové jamky uspořádány do čtyř řad (identifikováno 17 jamek); podél východní stěny byly zahlobeny dlouhé stavební jámy (obj. 399 a 418).

Dům/struktura 09 (stavba zkoumána jen ve výseku šířky skryté komunikace): orientace SSV – JJZ; rozměry: min. 7 × 4,8 m; dochována jen část konstrukce (13 jamek): sloupové jamky uspořádány do čtyř řad; podél východní stěny byla zahlobena dlouhá stavební jáma (obj. 481).

Dům/struktura 10 (stavba zkoumána jen ve výseku šířky skryté komunikace): orientace SSV – JJZ; rozměry:

min. 6 × 5,5 m; dochována jen část konstrukce (21 jamek): sloupové jamky uspořádány do tří řad (?).

Na dně rozsáhlé mělké jámy byla zachycena obdélná pec (obj. 320). Dochovalo se z ní tvrdě vypálené mazaněcové dno (1 × 0,7 m) s náznakem klenby na východním okraji. Dno pece bylo vyloženo velkými plochými kameny a částmi zrnůtek.

Naprostoj výjimečným nálezem se stal objev studny (obj. 184) situovaný do bezprostřední blízkosti domu/struktury 2 (5 m jihovýchodně od jihovýchodního nároží) a 3 (5,7 m východně od severovýchodního nároží). Jednalo se v půdoryse o nepravidelnou oválnou jámu s rozměry 5,8 × 5,5 m a orientací severovýchod – jihozápad. Pozvolný nálevkovitý okraj jámy se po metrovém schodu sklopil do téměř kolmé stěny zachycené po obvodu do hloubky 2 m. Uprostřed jámy v hloubce 1,2 m od povrchu byl v hmotě jílovité žlutohnědé výplni (kontext 302) zachycen kosočtvercový půdorys původně vydržené studny (obr. 18). Strany studny činily 1 m a její výplň měla hnědočerný jílovitohlinitý zvodnatělý charakter (kontext 315) s velkým množstvím organických

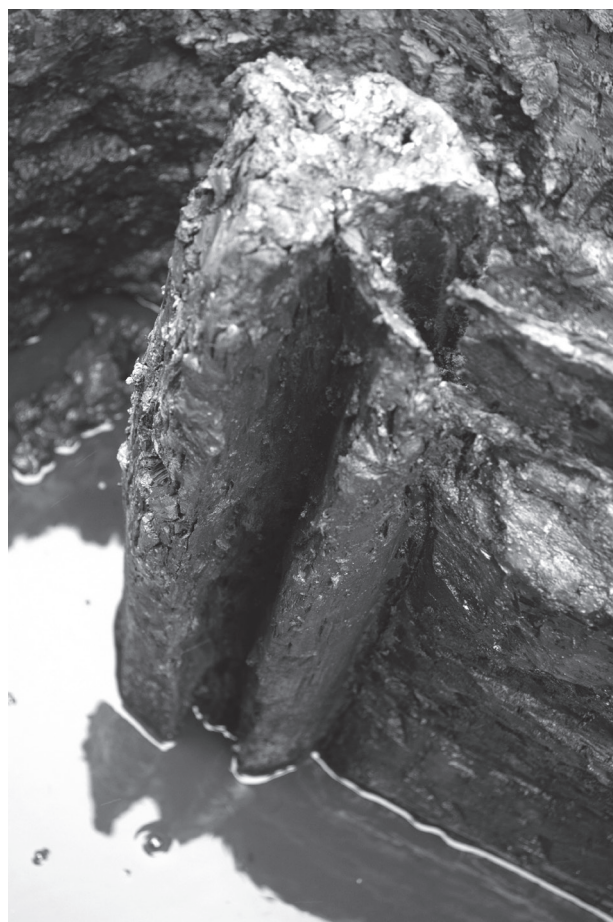
Obr. 17. Uničov, „U kravína“. Půdorys prozkoumaného domu/struktury 01.

Fig. 17. Uničov, „U kravína“. The groundplan of the excavated house/structure 01.

Obr. 18. Uničov, „U kravína“. Výdrževa studny.

Fig. 18. Uničov, „U kravína“. Timbering of the well.

Obr. 19. Uničov, „U kravína“. Rohový kůl studny s vytesaným podélným žlabem pro zasazení prken.

Fig. 19. Uničov, „U kravína“. A corner stake of the well with a horizontal groove for fitting in boards.

pozůstatků, které byly vyzvednuty pro další přírodovědné zkoumání. Horní hranice spodní vody bylo dosaženo v hloubce 1,9 m od povrchu skrývky. Postupnou preparací výplně (kontext 315) samotné studny či jejím sondováním bylo dosaženo šterkového dna v hloubce cca 3,3 m od povrchu. První stopy po výdřevě byly nalezeny v úrovni hladiny spodní vody (tj. 1,9 m od povrchu). Pevné dřevěné prvky výdřevy byly zaznamenány cca o 0,1 – 0,2 m hlouběji. Dubová konstrukce bednění sestávala ze čtyř rohových kůlů. Do každého z nich byly vytesány v jedné čtvrtině výseče dva podélné a na sebe kolmé žlábký (obr. 19). Do žlábků byla zasazena jednotlivá obdélníková prkna. Okraje prken byly přitesány do špice. Rozměry prken dosahovaly velikosti: 0,8 – 0,87 m × 0,11 – 0,25 m × 0,04 – 0,07 m. Průměr rohových kůlů se pohyboval v rozmezí 0,12 – 0,16 m, vytesané žlábký mají šířku 4 – 5 cm a hloubku 3,5 – 4,5 cm. Studna je spolehlivě datována téměř celými nádobami i pomocí dendrochronologie do období trvání sídliště.

Z výplně objektů pochází bohatá kolekce keramiky, štípané industrie (čepelky, úštěpy, jádra) a broušené industrie (lichoběžníkovité sekery a zlomky kopytovitých klínů) datující sídliště do mladšího stupně LnK.

Marek Kalábek

Resumé

Uničov (Olomouc Dist.), „U kravína“. Linear Pottery culture. Settlement. Rescue excavation.

VIŠŇOVÉ (OKR. ZNOJMO)

„Za Jiřicemi“. Neolit. Ojedinelý nález - kamenná broušená industrie. Povrchový průzkum.

Městečko Višňové se nachází v jihozápadní části Moravskokrumlovska, jež bylo pro své příhodné podmínky v pravěku hojně vyhledáváno. Při povrchovém průzkumu v trati „Za Jiřicemi“ jihozápadně od obce byla přibližně v okolí bodu 48°59'12.029"N, 16°10'40.274"E (WGS 84) nalezena kamenná sekerka (obr. 20). Z uvedené polohy ani při opakovaném sběru nebyl doložen žádný jiný artefakt. S největší pravděpodobností se tedy jedná o ojedinelý nález. Nadmořská výška nálezu se pohybuje okolo 290 m. Trať „Za Jiřicemi“ pozvolně klesá jihovýchodním směrem z kóty 312,2 m. Podloží tvoří písky a místy křemenné šterky. Z katastru obce jsou z neolitu známy jen ojedinelé nálezy broušené kamenné industrie bez bližších nálezových okolností (Červinka 1902, 106; Podborský, Vildomec 1972, 229).

Sekerka je zachována vcelku. Je protáhlého, mírně trojúhelního tvaru, směrem k ostří se rozšiřuje (délka 10,8 cm,

max. šířka – 4,8 cm, max. tloušťka – 0,8 cm). V příčném profilu je ostří velmi mírně plankonvexní až rovné. Podle makroskopického surovinového určení se jedná o silně zvětřalý metabazit typu Jizerské hory. Podle četných rýh a škrábanců na povrchu lze soudit, že se artefakt dlouho nacházel v ornici. Kulturní klasifikace sekerky je nejednoznačná, na základě suroviny lze spíše uvažovat o kultuře s lineární keramikou, avšak podle morfologie artefaktu lze tento předpoklad zpochybnit. Osídlení kultur s lineární a moravskou malovanou keramikou je v okolních katastrech poměrně husté (např. Podborský, Vildomec 1972, 220 ad.), proto ponecháváme dataci sekerky otevřenou.

Martin Kuča, Petr Kaufman, Josef Jan Kovář

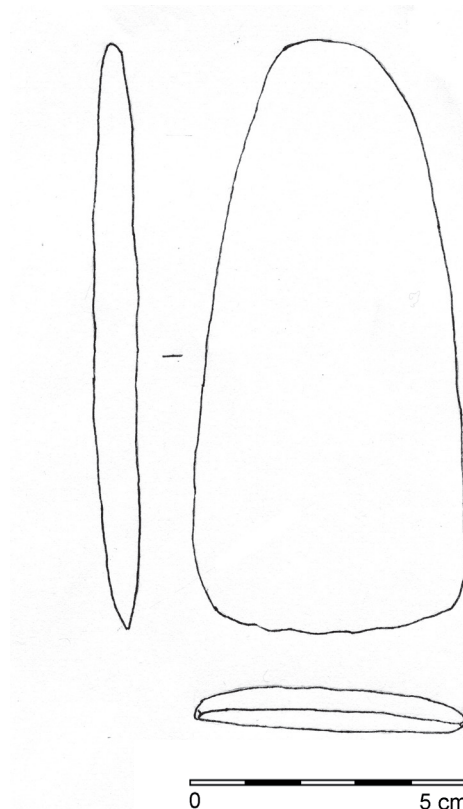
Literatura

Červinka, I. L. 1902: *Morava za pravěku*. Vlastivěda Moravská I. Země a lid (Morava). Brno: Musejní spolek.

Podborský, V., Vildomec, V. 1972: *Pravěk Znojemska*. Brno, Znojmo: Musejní spolek, Jihomoravské muzeum.

Resumé

Višňové (Znojmo Dist.), „Za Jiřicemi“. Neolithic. Isolated artefact – polished stone industry. Surface survey.

Obr. 20. Višňové (okr. Znojmo). Kamenná sekerka.
Fig. 20. Višňové (Znojmo Dist.). Polished stone axe.